

bağbahçe

ÇEVRE BAHÇE ÇİÇEK DERGİSİ SAYI:9 ŞUBAT 2007 FİYATI:3 YTL

Türkiye Florasını
Koruma Çalışmaları
hedef 8

Kış Pencerelerinin Rengi
Afrika Menekşesi

Kış Aylarında
Bahçe ve Çocuk

Lavanta

Taraklık Akçaağacı

KIŞ BAHÇELERİNDEN...

KIŞ AYLARINDA BİTKİLER
NASIL KORUNUR?

SIKLAMEN

KIŞ SERASI YAPALIM

**Kış Aylarında
Bahçe ve
Bitkilerimiz**

Yapraklar soldu, döküldü, derken kış geldi.
Bahçe işlerinden zevk alanlar, açık havada
çalışmayı sevenler, bu mevsimi biraz sıkıcı bulur.

Lavanta

(*Lavandula* L.)

Bir Batı Akdeniz bitkisi olan lavanta, ülkemizde doğal olarak yetişmez yalnızca bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilir.

Lavanta çiçeği (*Lavandulae flos*) *Lavandula angustifolia* Miller'in (Ballıbabagiller –Lamiaceae) kurutulmuş çiçekleridir. Çiçekler tomurcukken toplanır ve gölgede kurutulur. Bir Batı Akdeniz bitkisi olan bu türün özellikle Fransa'nın Provence bölgesinde geniş çaplı tarımı yapılır. Ne var ki lavanta ülkemizde doğal olarak yetişmez, bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilir.

Tarımı yapılan öteki lavanta türleri şunlardır: İngiliz lavantası (*L. intermedia* Loisel.), lavandin (*L. x intermedia* hibritleri –süper, grosso, abrialis varyeteleri), Fransız lavantası (*L. dentata* L.), başak lavanta (*L. latifolia* Villers), karabaş otu (*L. stoechas* L.). Lavandin super varyetesi Isparta'da, karabaş otu da

batı sahillerimizde yetiştirilir. Kafurumsu kokusundan ötürü, karabaş otunun çiçekleri lavanta yerine kullanılmaz.

Lavandula angustifolia'nın çiçeği ve uçucu yağı Avrupa Farmakopesi'nde kayıtlıdır. Lavanta ve lavandin çiçekleri kuru çiçek ve çay olarak tüketilir. Bunun yanında uçucu yağ üretimi için de kullanılır.

Bitkinin %4-5'lik çayının (1,5 g çiçek) idrar arttırıcı ve romatizma ağrılarını dindirici özelliği vardır.

Ayrıca sinirsel bağırsak rahatsızlıklarında, uykusuzluk ve huzursuzluk gibi hafif sinirsel rahatsızlıklarda sakinleştirici olarak kullanılır. Uçucu yağı yara, yanık, güneş yanığı ve kas ağrılarında hafif antiseptik ve uyarıcı olarak deriye dışardan uygulanır.

Aromaterapide baş ağrısı, migren, tansiyon ve huzursuzluk hallerinde kullanılır. 20-100 g kuru çiçeğin 20 litre sıcak suya bastırılmasıyla banyo hazırlanır. Lavantanın en geniş kullanımı parfümeri ve kozmetik sektöründedir.

Uçucu yağın içeriğinde bulunan yağda çözünen monoterpenler hücre zarıyla etkileşip iyon kanallarının ve reseptörlerin etkisini değiştirir. Bu bulgu yağın sakinleştirici, spazm çözücü ve mikrop öldürücü etkilerini açıklar. Çiçeklerden %1-3 oranında elde edilen uçucu yağın içinde %75 kadar linalil asetat ve linalool bulunur. Lavantanın karakteristik kokusunun kaynağı linalil asetatdır.

Lavanta yerine kullanılamayan karabaş otu, çay halinde (%2-5) ağrı kesici, antiseptik, yara iyileştirici, yatıştırıcı ve balgam söktürücü özellikleri için alınır. Ayrıca sinir ve kalp kuvvetlendiricisi, idrar yolları antiseptiği olarak

ve egzamada haricen ve dahilen kullanılır. Zararsız ve etkili bir drogdur.

K. Hüsnu Can Başer
Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fak.

* Bu sütunlarda verdiğimiz bilgiler sadece bilgilendirme amaçlı olup tavsiye niteliği taşımaz. Hastalık tedavisinin mutlaka doktor kontrolünde yapılması gerektiği unutulmamalıdır.

